

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Šiaulių universiteto
REGIONŲ PLĖTRA IR VALDYMAS
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Doc. dr. Saulius Pivoras

Grupės nariai: Doc. dr. Rasa Šnapštienė

Vilnius
2014

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Regionų plėtra ir valdymas
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Viešasis administravimas (N700)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	antroji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (2 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Viešojo administravimo magistras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara.....	5
2.3. Personalias	6
2.4. Materialieji ištekliai.....	7
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	7
2.6. Programos vadyba	8
III. REKOMENDACIJOS	9
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	10

I. IŽANGA

Šiaulių universiteto (toliau – ŠU) ir Pardubicės universiteto (Čekijos Respublika) parengta ketinama vykdyti jungtinė viešojo administravimo magistro laipsnį suteikianti studijų programa *Regionų plėtra ir valdymas* (toliau – Programa) yra vienas iš svarbesnių ilgamečio ŠU Socialinių mokslų fakulteto ir Pardubicės universiteto Ekonomikos ir administravimo fakulteto tarptautinio dvišalio bendradarbiavimo rezultatų. Programa yra orientuota į regioninius poreikius abiejose šalyse ir numato ugdyti aukšto lygio regioninės plėtros specialistus, turinčius ekspertines analitines kompetencijas. Programos turinys, kaip teigia jos autoriai, orientuotas į Lietuvos valstybės ir Čekijos valstybės strateginių tikslų įgyvendinimą regionų plėtros kontekste. Ši Programos orientacija yra aktuali ir pagrįsta.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti pakankamai aiškiai. Programos tikslų formuluotės galėtų būti konkretesnės.

Programos naujumas ir originalumas grindžiamas tuo, kad Programoje „integraliai ir kompleksiškai derinama regionų plėtros politikos formavimo ir jos įgyvendinimo procesų bei problemų analizė.“ Tai, kad Programos tikslas, numatomos ugdyti pagrindinės kompetencijos atitinka praktikų lūkesčius pabrėžė ir šios Programos socialiniai partneriai ekspertų grupės vizito į Šiaulių universitetą metu. Socialiniai partneriai akcentavo realius poreikius numatomų rengti aukšto lygio regioninės plėtros ekspertų atžvilgiu. Kita vertus, socialiniai partneriai pirmiausia pabrėžė būtent regioninės plėtros specialistų, o ne viešojo valdymo specialistų poreikį. Susitikimo su ekspertais metu socialiniai partneriai prioriteto tvarka įvardino tokių žinių ir gebėjimų būtinumą specialistui: a) ekonomikos ir finansų žinios; b) socialinės aplinkos žinios; c) tarptautinės aplinkos ir tarptautinių ryšių žinios bei gebėjimai. Taip pat buvo pabrėžiamas teritorijų planavimo ar vietovių marketingo išmanymo poreikis. Dabartinė Programos sandara ne visiškai atitinka šiuos požiūrius (detaliau žr. 2.2 poskyryje). Programoje numatomi studijų rezultatai iš esmės atitinka numatomą suteikti viešojo administravimo studijų krypties magistro kvalifikaciją. Pats Programos pavadinimas galėtų būti tikslesnis, nes jungtukas „ir“ tarytum nurodo du lygiaverčius Programos objektus: regioninę plėtrą ir valdymą, nors realiai Programa yra daugiau skirta regioninės plėtros valdymui viešojo valdymo (tiksliau – viešosios politikos) kontekste. Taigi Programos pavadinimas yra iš dalies klaidinantis, nors iš Programos tikslo ir studijų rezultatų pagrindimo matyti, kad pagrindinis Programos objektas yra regioninės plėtros

valdymas, suprantamas kaip viešojo valdymo ar tiksliau - viešosios politikos formavimo ir įgyvendinimo dalis.

Svarbi Programos sėkmingo įgyvendinimo ir studijų rezultatų pasiekimo prielaida taip pat yra didelis ŠU ir Pardubicės universiteto įdirbis regionų plėtros mokslinių tyrimų srityje. ŠU Socialinių mokslų fakultete veikia Socialinių tyrimų mokslinių tyrimų centras, kuris specializuojasi regionų tyrimų problematikoje ir kurio darbuotojai bus įtraukti į Programos vykdymą.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Programa yra jungtinė, tarptautinė, išsiskiria gerai apgalvotu partnerių indėliu į jos vykdymą. Taip pat reikšminga, kad Programa buvo parengta glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, regionų plėtros valdymo srityje dirbančiais praktikais.

Svarbi Programos sėkmingo įgyvendinimo ir studijų rezultatų pasiekimo prielaida taip pat yra didelis įdirbis regionų plėtros mokslinių tyrimų srityje.

2.2. Programos sandara

Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus magistro studijų programoms, o taip pat ir jungtinėms programoms. Programos apimtis – 120 kreditų (90 kreditų sudaro studijų krypties dalykai, iš jų 18 kreditų pasirenkamieji studijų krypties dalykai, 30 kreditų – magistro baigiamasis darbas). Pagrindiniai partnerių įsipareigojimai yra numatyti ir fiksuoti Šiaulių universiteto ir Pardubicės universiteto pasirašytoje sutartyje, pateiktoje, kaip ir reikalaujama, kartu su Programos aprašu.

Programos rengėjai po ekspertų pastabų žymiau aiškiau apibrėžė Programos fokusą (pagrindinę orientaciją), kaip viešosios politikos formavimą ir įgyvendinimą regionų plėtros kontekste. Į Programą buvo papildomai įvesti tokie numatomi dėstyti dalykai, kaip „Švietimo politika ir valdymas“, „Sveikatos apsaugos politika ir valdymas“, „Aplinkosaugos politika ir valdymas“, tokiu būdu gerinant sektorinių politikų aprėptį Programoje.

Neabejotinai stipriausia Programos dalis yra ekonominių dalykų blokas. Ekspertų grupės vizito į ŠU metu sudarytos galimybės pasikalbėti su Pardubicės universiteto atstovais eigoje taip pat paaiškėjo didelis šio universiteto atstovų indėlis būtent ekonominės politikos, vykdančios regionų plėtrą, tyrimų ir studijų srityje. Palyginus nemažai Programos sandaroje numatyta vietos viešosios politikos, jos formavimo ir įgyvendinimo tematikai, ypač regionų politikos atveju. Kita vertus, Programoje platų kontekstą bandoma derinti su palyginus siauru ir gana griežtai apibrėžtu pagrindiniu studijų objektu – regionine plėtra. Regioninė plėtra yra specializuota sritis, daugiau reikalaujanti ne bendrųjų, o specialiųjų valdymo ar politikos įgyvendinimo, analizės

kompetencijų. Šiuo požiūriu, sakykim, abejotina tokių dalykų, kaip „E-valdymas ir demokratija” ar “Europos Sąjungos teisė” būtinybė, ypač kaip privalomų Programos dalykų. O regioninės plėtros specialisto ugdymo požiūriu praverstų dalykas, skirtas erdvinio planavimo (spatial planning) problematikai, nes tai tiesiogiai susiję su regionų raida ar plėtra, regioninės politikos formavimu bei įgyvendinimu.

Dalies studijų dalykų turinys (tematika) yra kiek labiau bakalauro, nei magistro studijų lygmens, pavyzdžiui, “Viešojo sektoriaus vadyba” (ypač temos kaip “privataus ir viešojo sektoriaus vadybos skirtumai” ar “gero valdymo samprata”, “kokybė viešajame sektoriuje” ir panašios aiškiai yra apžvalginės, bakalauro lygmens), “ES teisė” (pavyzdžiui, tokios temos aiškiai apžvalginės ir labiau atitinkančios bakalauro lygmenį, kaip kad: “ES institucijų teisė”, Laisvo asmenų, paslaugų, etc judėjimo teisė” ir kt.), “Socialinė nelygybė ir gerovės valstybė”, “Vidaus saugumas ir viešoji tvarka”. Minėtų dalykų tematiką reiktų labiau specifikuoti, orientuoti į problemų kėlimą ir nagrinėjimą, atsisakyti grynai apžvalginių, srities įvadinių temų. Formulavimas labai tikslių reikalavimų dalykų aprašymuose, ką reikia būti išklausių prieš tai, gali apsunkinti tvarkaraščių planavimą, nes nebus galima keisti dalykų išdėstymo semestrais.

Neverta dalykų pavadinimų dirbtinai susieti su sąvoka “regionai” ar “regionalizmas” ir pan. (kursuose „Regioninių tyrimų metodologija“, „Darnus regionų vystymasis ir regioninių programų valdymas“, „Regionalizmas ir daugiapakopis valdymas Europoje“).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Ryškiausia Programos stiprybė yra solidus ekonomikos ir ekonominės politikos dalykų, pirmiausia orientuotų į regionines problemas, jų sprendimą politikos formavimo ir įgyvendinimo procese, blokas.

Silpnesnė programos pusė yra ne visiškai visų dalykų aiškios būtinybės Programoje įtinamas pagrindimas, remiantis pagrindiniu Programos fokusu, t. y. viešosios politikos formavimu ir įgyvendinimu regionų plėtros kontekste. (Pavyzdžiui, „Europos Sąjungos teisė“, kur šio dalyko turinys yra įvadinis, taigi neskirtas tiesiogiai regioninės plėtros teisinėms problemoms, teismų praktikos, susijusios su regioninės politikos įgyvendinimu ES nagrinėjimui ir pan.). Kai kuriuose dalykų aprašuose dalį numatomo studijų turinio sudaro gana bendros apžvalginės temos.

2.3. Personalas

Programos vykdymui numatomas personalas atitinka Lietuvos teisės aktų reikalavimus. Programą įgyvendins pakankamas kiekis profesorių ir kitų kvalifikuotų mokslininkų. (iš viso, remiantis pateiktų CV sąrašu (atskiro dėstytojų sąrašo Programos rengėjai nepateikė), Programą vykdys 8 profesoriai, 7 docentai ir 14 daktaro laipsnį turinčių mokslininkų). Visų numatomų

Programos dėstytojų kvalifikacija, patirtis, mokslinės veiklos ir tyrimų interesai bei publikacijos iš esmės atitinka numatomus Programoje dėstyti studijų dalykus. Kaip buvo įsitikinta ekspertų grupės vizito metu surinktas dėstytojų kolektyvas, nors jį sudaro skirtingų padalinių darbuotojai, yra entuziastingas, motyvuotas ir pakankamai angažuotas įgyvendinti studijos programos tikslus.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė srities stiprybė yra pakankami kvalifikuotas, sutelktas ir angažuotas dėstytojų kolektyvas. Vis tik reiktų pažymėti, kad pusę Programos dėstytojų sudaro jaunesnieji mokslininkai (turintys daktaro laipsnį), tokia proporcija magistro lygmens ir juo labiau jungtinei Programai yra kiek didoka, rekomenduotina siekti, kad ne žemesnes kaip docento pareigas eitų bent apie du trečdalius Programos dėstytojų.

2.4. Materialieji ištekliai

Programai vykdyti yra numatytas pakankamas kiekis grupiniam, projektiniam darbui pritaikytų auditorijų, su reikiama informacinių technologijų įranga. Individualus studentų darbas galimas, kaip buvo įsitikinta ekspertų grupės vizito metu, moderniai įrengtoje fakulteto skaitykloje, kur yra sukauptas ir naujausios viešojo administravimo bei regionų plėtros tematikai skirtos mokslinės literatūros fondas, o ŠU biblioteka taip pat prenumeruoja ir studijoms reikalingas mokslinių straipsnių ir knygų duomenų bazes. Tad metodiniai ištekliai Programai vykdyti yra pakankami.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė stiprybė yra pakankamas kiekis auditorijų su modernia mokymo ir studijų įranga, moderni fakulteto skaitykla ir tinkamas mokslinės bei mokomosios literatūros kiekis, kuriuo yra disponuojama.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijų vykdymas jungtinėje programoje visada yra žymiai sudėtingesnis. Priėmimo reikalavimai Lietuvoje ir Čekijoje kiek skiriasi, bet priėmimą organizuojant Šiaulių universitetui jo reikalavimai atitinka teisės aktus ir yra tinkamai suformuluoti. Priėmimą į šią studijų programą partneriai numato vykdyti paeiliui, t. y., kiekvienas iš partnerių priėmimą vykdo kas antri metai. Programoje numatyta, kad nepilną studijų semestrą, 9 savaites, (kaip buvo pasakyta nuotolinės video konferencijos su Pardubicės universiteto atstovais ekspertų grupės vizito Šiaulių universitete metu) studentai praleis ne savoje šalyje, o taip pat dalis dalykų bus dėstomi Šiaulių ir Pardubicės universitetų dėstytojų kartu (du dėstytojai), naudojant nuotolinio mokymo

technologines priemones (Video konferencijų įranga, Moodle ir pan.) ar atvykstant į partnerinį universitetą (dėstytojų mobilumas). Akademinis mobilumas sudarys ne mažiau kaip 40 procentų Programos apimties.

Numatomų priimti studentų skaičius (15) yra iš esmės priimtinas, nors kelia nerimą tai, kad apsiribojama minimaliu antrai studijų pakopai studentų skaičiumi, nors argumentuojama dideliu Programos parengtų specialistų poreikiu. Be to, dalis kompetencijų gaunamų per pasirenkamus dalykus, tikėtina nebus studentams suteiktos dėl srautų nesusidarymo.

Studijų metodai yra įvairūs, priklausomai nuo dalyko pobūdžio, jo organizavimo specifikos (koks nuotolinio mokymo vaidmuo), jie detalčiai aprašyti ir yra tinkami. Vertinimo sistema yra gana detalčiai aprašyta, ji remiasi kaupiamojo balo vertinimu (išskyrus magistro darbą), kai sudedamosios įvertinimo dalys įvairuoja priklausomai nuo dalyko, numatomų užduočių pobūdžio ir pan. Tačiau yra nustatyta minimali sudedamoji dalis (15 proc.), kurią turi sudaryti egzamino įvertinimas. Kadangi vertinimo skalės universitetuose neatitinka, yra numatytas skalių suderinimas vykdant šią Programą.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės stiprybės yra tai, kad studijų vykdyme numatytas žymus interaktyvaus mokymo, modernių mokymo technologijų ir labai įvairių mokymo metodų vaidmuo. Taip pat, ko ir reikia jungtinei studijų programai, yra numatyta aiški tarptautiškumo dimensija Programos įgyvendinimo eigoje, sąlygosianti intensyvų akademinį mobilumą, dalijimąsi patirtimi ir nuomonėmis, kas turėtų užtikrinti veiksmingesnes regioninių problemų sprendimų paieškas.

2.6. Programos vadyba

Studijų kokybės užtikrinimas organizaciniu – vadybiniu požiūriu yra detalčiai numatytas ir aptartas Šiaulių universiteto ir Pardubicės universiteto sudarytoje sutartyje dėl jungtinės studijų programos vykdymo. Svarbiausia atsakomybė numatyta Programos valdymo komitetui ir jungtiniam Studijų programos komitetui, kurie sudaromi pariteto pagrindais, į Studijų programos komitetą įtraukiant ir abiejų šalių socialinių partnerių atstovus. Taip pat yra numatyti abiejų šalių skiriami Programos koordinatoriai. Apskritai, numatytas veiklų bei atsakomybių pasiskirstymas ir Programos valdymo struktūra yra pakankamai detali ir tinkama.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Programos valdymas yra gerai suplanuotas, kruopščiai paskirstyta atsakomybė.

Reikšminga Programos stiprybė, kuri buvo nustatyta ekspertų grupės vizito vertinant Programą metu – aktyvūs (ypač iš Lietuvos – Šiaulių regiono – pusės) socialiniai partneriai, su kuriais

buvo bendradarbiaujama rengiant Programą, o taip pat numatyta bendradarbiauti ją vykdant ir tobulinant.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Tobulinti programos sandarą, užtikrinant didesnę Programos vientisumą ir aiškų fokusą, atsisakant tiesiogiai su regioninės plėtros tematika ar viešosios politikos formavimu ir įgyvendinimu tiesiogiai nesusijusių studijų dalykų ir įvedant erdvinio (teritorinio) planavimo, vietovių marketingo, regioninės plėtros programų ir projektų vadybos bei pan. dalykus, kurie padėtų ugdyti taikomuosius regioninės plėtros politikos įgyvendinimo gebėjimus.

3.2. Dalykų aprašuose orientuotis į studijų turinio gylį, problemines temas, atsisakant grynai apžvalginių-įvadinių temų.

3.3. Siekti į Programos įgyvendinimą įtraukti daugiau mokslininkų, tyrinėjančių regioninės politikos formavimo iš įgyvendinimo problemas.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Šiaulių universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Regionų plėtra ir valdymas* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	4
6	Programos vadyba	4
	Iš viso:	20

- 1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Doc. dr. Saulius Pivoras

Grupės nariai: Doc. dr. Rasa Šnapštienė